

MARITIME SECURITY COOPERATION OF THE BALTIC-BLACK SEA STATES

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-266-1-5>

ІННОВАЦІЇ ЗГІДНО ГЛОБАЛЬНОМУ ІННОВАЦІЙНОМУ ІНДЕКСУ, НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНИ ТА ТУРЕЧЧИНИ

Дружкова Ірина Сергіївна

*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри соціально-економічних дисциплін
Одеський державний університет внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

Не дивлячись на подовження війни, варто приділяти увагу і подальшому повоєнному відновленню української економіки. Швидкість розвитку економіки має бути максимально високою. Це можна отримати завдяки використанню вдалому досвіду інших країн. На нашу думку, це може бути в першу чергу Туреччина, з якою економічні зв'язки достатньо високі і відбувається їх зміцнення.

Для підвищення продуктивності, однієї з рушійних сил сталого зростання доходів і скорочення бідності – країна має ставити у пріоритет інвестиції в інновації, і в першу чергу науково-дослідні розробки, накопичення людського капіталу та організаційних знань. Останні досягнення Туреччини в технологіях майбутнього містять величезний потенціал для сталого розвитку та зростання продуктивності.

Завдяки цим зусиллям 2021 рік став рекордним для турецького експорту, який досяг історичного рекорду річного експорту на суму 225 мільярдів доларів США. Значне зростання турецького експорту підвищило економічне процвітання країни. Орієнтовані на експорт інвестиції створили можливості працевлаштування для молодого покоління та підняли економічний підйом багатьох турецьких міст (2).

Туреччина посіла 41-е місце в Глобальному індексі інновацій (GII), піднявшись на 10 позицій з 2020 року(1), а в 2022 році піднялася на 37-е місце, зафіксувавши найкращий результат країни на сьогодні. Досягнення цього успіху було досягнуто спільними зусиллями компаній, закладів освіти, відповідних міністерств і установ. Результати рейтингу Global Innovation Index 2022 Туреччина посідає 37 місце, а Україна – 57 місце (2).

Жодних змін у винятковій позиції Китаю серед економік із середнім рівнем доходу наразі не очікується, якщо Туреччина не продовжить швидкий прогрес.

У 2022 році – як і в попередні роки – 100 найкращих науково-технічних кластерів (S&T) зосереджені в трьох регіонах – Північній Америці, Європі та Азії – і особливо у двох країнах: Китаї та Сполучених Штатах. Кількість провідних науково-технічних кластерів, що й Сполучені Штати/

Вперше Китай має стільки ж 100 найкращих науково-технічних кластерів, скільки Сполучені Штати. Далі йдуть Німеччина з 10 кластерами на чолі з Кельном і Мюнхеном і Японія з п'ятьма кластерами. Стамбул і Анкара (Туреччина); є єдиними кластерами з країн із середнім рівнем доходу за межами Китаю. Значно підвищили свій рейтинг Анкара і Стамбул (Туреччина), Мумбаї (Індія) (2).

Три з п'яти країн, які найбільше витрачають на НДДКР у 2020 році, зазнали значного зростання НДДКР: Окрім Китаю, Туреччина є єдиною іншою економікою із середнім рівнем доходу, яка зареєструвала зростання загального обсягу досліджень і розробок і бізнес-досліджень у 2020 році зі зростанням на 4,2 і 5,2 відсотка відповідно. Серед інших країн із середнім рівнем доходу, щодо яких наявні дані про збільшення обсягів НДДКР у 2020 році, належать Вірменія (8,5 відсотка), Азербайджан (7,3 відсотка), Казахстан (3,8 відсотка) (1).

У Північній Африці та Західній Азії Ізраїль (16 місце) продовжує значно випереджати регіон загалом і стабільно. Протягом останніх 15 років вона є лідером інновацій. Ізраїль лідирує в регіоні за розвиненістю ринку (7 місце), розвиненістю бізнесу (6) і обсягом знань і технологій (7 місце). Він є світовим лідером за показниками угод з венчурним капіталом, жінок, які працюють із вченим ступенем, патентів РСТ та експорту послуг ІКТ, посідаючи 1-е місце у світі за кожним з них. Ізраїль також є єдиною країною, яка витрачає понад 5 відсотків ВВП на дослідження та розробки, досягнувши 5,4 відсотка у 2020 році (3).

Об'єднані Арабські Емірати (ОАЕ) цього року зробили великий крок вперед, досягнувши 31-го місця, наблизившись до топ-30. Туреччина потрапила до топ-40, посівши 37-ме місце. Туреччина лідирує в регіоні за результатами творчої діяльності (15-е місце) і займає 4-те місце в світі за нематеріальними активами, ставши світовим лідером за показниками промислові зразки (1-е місце), товарні знаки (6-е місце) та інтенсивність нематеріальних активів (15-е місце). З огляду на її останні показники, як економіка із середнім рівнем доходу, Туреччина має потенціал зазнати інноваційного зростання, подібного до Китаю, у наступні роки.

Ще 10 економік у регіоні піднялися в рейтингу, включно з помітними покращеннями Саудівської Аравії (51 місце), Катару (52 місце), Кувейту (62 місце), Марокко (67 місце) і Бахрейну (72 місце) (2).

Однак певні економіки, що мають нижчий загальний рейтинг у ГПІ, все ж є лідерами в певних сферах. Приклади включають Туреччину, яка займає 15 місце за результатами творчості. Такий дисбаланс в ефективності всередині економіки вказує на інноваційні системи, які змінюються, динамічні та мають потенціал для підвищення загальної ефективності в майбутньому.

Швидке зростання турецької економіки добре видно за різними даними: подача заявок РСТ у 2012 – 6017 патентів, заявки промислові зарозки – 55 тис., заявки на торгові марки зв класами 252,7 тис., то в 2021р. – 10868 патенти; 78,801 промислових зразків, торгові марки за класами 504,8 тис. ВВП за цей час також зростав, у 2012 – 1,687.91, 2021 – 2,657.76 на душу населення (4).

Лідерами у подачі заявок РСТ в 2022 р. були університети, з списку РСТ10 найактивніших правовласників – 5 належать університетам, притому перші трійка це три університети. А саме Cukurova Universitesi Rektorlugu, T.C Medipol Universitesi та T.C Erciyes Universitesi (4).

Серед тих, хто подавав на реєстрацію промислової інтелектуальної власності за Мадридською системою та Гаазькою системою лідерами були Arçelik Anonim Sirketi[4].

В цей час подання заявок патентів в Україні зменшилось з 2491 серед резидентів у 2012 до 1302 у 2021 році. Діючих патентів загалом було 2012 р. – 25 тис. до 18,5 тис. за 2021 (5).

Де відбувається зростання, то це у торгових марках 41 тис. у 2012 до 64,8 тис. у 2021 р. Щодо патентів на промисловий зразок та корисну модель ситуація значно покращується (5). І по цим показникам Україна в індексі займає значно вище місце, в тому числі обганяючи Туреччину. Основними проблемами дисбалансу української економіки вказуються інфраструктура та ринкові проблеми, в тому числі можливості отримати кредити тощо (2).

Серед лідерів подання заявок на патенти за РСТ в Україні є інститут біохімії ім. О.В.Паладіна НАН України який в 2021 році подав 2 заявки на патенти (5). В той же час турецькі лідери по заявкам, як у Sığircova universitesi rektorlugu 2020 -2 заявка патентів за РСТ, а 2021р. – 24 заявка. А T.c.Medipol universitesi подавав у 2020 р.– 18 заявок, 2021 22 заявки (4).

В цілому можна говорити, що Китай, Туреччина та Індія зміцнюють свої позиції як глобальні інноваційні центри. В Туреччині серед активних інноваційними акторів є університети, підтримані державною політикою та компаніями. Для покращення інноваційної сфери в Україні досвід Туреччини може стати у нагоді.

Література:

1. Global Innovation Index 2020: Who Will Finance Innovation? https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2020.pdf (дата звернення 09.12.2022)
2. Global Innovation Index 2022: What is the future of innovation-driven growth? <https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-2000-2022-en-main-report-global-innovation-index-2022-15th-edition.pdf> (дата звернення 09.12.2022)
3. Patent Cooperation Treaty Yearly Review 2021 https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_901_2021.pdf (дата звернення 09.12.2022)
4. Statistical Country Profiles. Türkiye https://www.wipo.int/ipstats/en/statistics/country_profile/profile.jsp?code=UA (дата звернення 09.12.2022)
5. Statistical country Profiles Ukraine https://www.wipo.int/ipstats/en/statistics/country_profile/profile.jsp?code=UA (дата звернення 09.12.2022)

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-266-1-6>

**ДО ПИТАННЯ ПРО СПІВПРАЦЮ В МОРСЬКІЙ СФЕРІ
МІЖ ДЕРЖАВАМИ-ЧЛЕНАМИ ЄС ТА УКРАЇНОЮ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Львова Єлизавета Олегівна

*доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри конституційного та міжнародного права
Навчально-науковий інститут права та кібербезпеки
Одеського державного інституту внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

Юрченко Микола Миколайович

*кандидат політичних наук, доцент,
завідувач кафедри конституційного та міжнародного права
Навчально-науковий інститут права та кібербезпеки
Одеського державного інституту внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

За умов збройної агресії в українському суспільстві виникли значні структурні зрушення у форматі європейської військової допомоги в реалізації та забезпеченні територіальної цілісності України, її миру та